

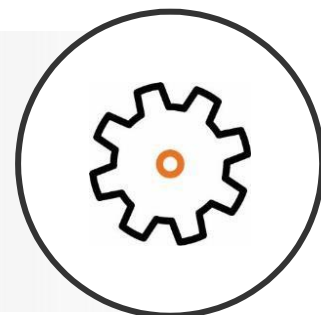

Pasaulē vadošā koksnes granulu
sertifikācijas sistēma

ENplus® vadlīnija

*Masas bilances sistēmu
ticamības pārbaudes*

ENplus® GD 3004:2024, pirmais izdevums

Derīgs visā pasaulē

EPC/ Bioenergy Europe
Place du Champ de Mars 2
1050 Brussels, Beļģija
Tālrs.: + 32 2 318 40 35,
E-pasts: enplus@bioenergyeurope.org

Dokumenta nosaukums: Masas bilances sistēmu ticamības pārbaudes

Dokumenta nosaukums: ENplus® GD 3004:2024, pirmais izdevums

Apstiprināja: Eiropas Granulu padomes Ģenerālā asambleja

Apstiprināšanas datums: 30.01.2024.

Publicēšanas datums: 01.02.2024.

Spēkā stāšanās datums: 01.02.2024.

Paziņojums par autortiesībām

© Bioenergy Europe / DEPI 2024

Šo dokumentu ar autortiesībām aizsargā Bioenergy Europe un DEPI. Šis dokuments ir bez maksas pieejams oficiālajā ENplus® tīmekļa vietnē (www.enplus-pellets.eu) vai pēc pieprasījuma.

Nevienam šī dokumenta daļu, uz kuru attiecas autortiesības, nedrīkst mainīt vai grozīt, reproducēt vai kopēt jebkādā formā vai ar jebkādiem līdzekļiem komerciālos nolūkos, bez Bioenergy Europe atļaujas.

Valstīs ārpus Vācijas vienīgā oficiālā šī dokumenta versija ir angļu valodā. Šī dokumenta tulkojumus var nodrošināt EPC / Bioenergy Europe vai nacionālais licencētājs/Nacionālā veicināšanas asociācija. Jebkādu šaubu gadījumā noteicošā ir versija angļu valodā.

Vācijā vienīgā oficiālā šī dokumenta versija, kas lietojama Vācijā, ir vācu valodā.

Priekšvārds

Eiropas Granulu padome (EPC), kas dibināta 2010. gadā, un Bioenergy Europe fīkls AISBL, ir jumta organizācija, kas pārstāv Eiropas koksnes granulu nozares intereses. Tās biedri ir ar granulām vai granulām saistītas nacionālās asociācijas no Eiropas un ārpus Eiropas valstīm. EPC nodrošina granulu nozares platformu, lai apspriestu jautājumus, kas jāpārvalda, pārejot no nišas produkta uz galveno enerģijas precī. Šie jautājumi ietver granulu kvalitātes, drošuma, piegādes drošības, izglītības un apmācības, kā arī granulu kvalitātes mērīšanas ierīču standartizāciju un sertifikāciju.

Deutsches Pelletinstitut GmbH (Vācijas Granulu institūts) (DEPI) tika dibināts 2008. gadā, kā uzņēmuma Deutscher Energieholz- und Pellet-Verband e. V. (Vācijas Kurināmās koksnes un granulu asociācija) (DEPV) meitasuzņēmums un nodrošina saziņas platformu un kompetenču centru saistībā ar tādām tēmām kā apkure ar koksnes granulām. 2010. gadā **DEPI** sadarbībā ar Vācijas Biomasas pētniecības centru Leipciga (DBFZ) un proPellets Austria izveidoja ENplus® shēmu. 2011. gadā preču zīmju tiesības tika nodotas visām EPC iekļautajām valstīm, izņemot Vāciju.

Mūsdienās EPC ir ENplus® kvalitātes sertifikācijas shēmas vadības institūcija visām valstīm, izņemot Vāciju, jo to vada **DEPI**.

Saturs

Priekšvārds	3
Ievads	5
1. Darbības joma	6
2. Normatīvās atsauces	8
3. Terminu un definīcijas	9
4. Masas bilance – ražotājs	13
4.1 Standarta masas bilance	13
4.2 Vienkāršota masas bilance	13
4.3 Uzglabātās un nosūtāmās granulas	13
5. Masas bilance – tirgotājs	14
5.1 Saņemtās un nosūtāmās granulas	14
5.1.1 Kopsavilkuma pārbaude	14
5.1.2 Parauga pārbaude	15
5.1.3 Dokumentācijas pārbaude	15
6. Tipiskas problēmas, kādas var rasties ticamības pārbaudes laikā	16
A pielikums. Tirgotāja masas bilances izvērtēšanas procesa piemērs	17

levads

ENplus® shēmas galvenais mērķis ir pārvaldīt vērienīgu sertifikācijas shēmu, kas nodrošina konsekventas un kvalitatīvas koksnes granulas.

ENplus® logotips ļauj klientiem un patērētājiem pārredzamā un pārbaudāmā veidā paziņot granulu kvalitāti.

Koksnes granulas ir atjaunojams kurināmais, ko ražo galvenokārt no kokzāģētavu atlikumiem. Koksnes granulas izmanto kā kurināmo dzīvojamo ēku apkures sistēmām, kā arī rūpnieciskajiem degļiem. Tās ir rafinēts kurināmais, ko var sabojāt pārkraušanas laikā. Tāpēc kvalitātes pārvaldība ir nepieciešamība, un tai būtu jāaptver visa piegādes ķēde, sākot ar izejvielu izvēli un beidzot ar galīgo piegādi galalietotājam.

ENplus® shēma aptver granulu tehniskās prasības, granulu kvalitātes pārvaldību un klientu apmierinātību visā piegādes ķēdē, sākot ar granulu ražošanu un beidzot ar gala lietojumu.

ENplus® shēma galvenokārt ir vērsta uz iekšzemes un komerciālās apkures nozari, bet ENplus® sertifikācija ir pieejama visiem pārējiem granulu ražošanas nozares dalībniekiem.

ENplus® shēmas attīstības būtisks elements ir atklāta, caurskatāma un uz **vienprātību** balstīta būtiski ietekmēto **ieinteresēto pušu** līdzdalība starptautiskā, kā arī valstu līmenī.

Šis dokuments respektē līgumisko vienošanos starp Bioenergy Europe/EPC un **DEPI**, kas ir ENplus® shēmas dibinātājs.

Treknrakstā rakstītie termini ir definēti **3. nodaļā**. Termini un definīcijas.

1. Darbības joma

1.1 Šis dokuments attiecas uz **ražotāju, tirgotāju un pakalpojumu sniedzēju** masas bilances sistēmām, un saskaņā ar ENplus® PD 2001 5. tabulu tas ir tikai informatīvs dokuments un nav obligāts. Tajā sniegti norādījumi ENplus® sertifikācijas iestādēm par masas bilances sistēmas ticamības pārbaudi.

1.2 Masas bilances pārbaudes galvenais mērķis ir nodrošināt, lai pārdoto ENplus® sertificēto granulu apjoms nepārsniegtu saražoto vai iegādāto ENplus® sertificēto granulu apjomu.

1.3 Masas bilances pārbaudes laikā **ENplus® sertifikācijas iestādei** jāspēj noteikt un pārbaudīt, vai **uzņēmuma** iesniegtā dokumentācija ir pietiekama, vai deklarētie apjomi ir ticami un vai iekšējā dokumentācija ir precīza un pietiekama izsekojamības nolūkā. Neatbilstību gadījumā tās jāuzskata par **būtisku neatbilstību**. Gadījumā, ja **uzņēmums ENplus® sertifikācijas iestādei** nesniedz ar masas bilanci saistīto informāciju, tā arī jāuzskata par **būtisku neatbilstību**, kas var izraisīt **uzņēmuma** sertifikācijas apturēšanu vai izbeigšanu. Masas bilances ticamības pārbaudes gadījumā ir svarīgi, lai **ENplus® sertifikācijas iestāde** izvēlētos konkrētus ražošanas/**piegādes dokumentācijas** paraugus, tomēr neaprobežotos ar tiem. **Uzņēmumam** nevajadzētu izlemt, kādus dokumentus tas iesniegs.

1.4 ENplus® **standarta** ENplus® ST 1001 5.2.5.3. un 6.2.5.4. sadaļā ir noteikts, ka granulu ražošanas, pirkšanas, uzglabāšanas un pārdošanas gadījumā jāizmanto masas bilances uzskaites sistēma, un granulu **ražotāji** un **tirgotāji** to izveido un uztur. Masas bilances kontā:

- a) jābūt iespējai identificēt ENplus® sertificētas granulas, tostarp to kvalitātes klases, diametrus, dažādu maisu dizainu un citas granulas, gan **nefasētas**, gan maisos **iepakotas granulas** ražošanas, uzglabāšanas un pārdošanas darījumos;
- b) jābūt iekļautām visām ražošanas partijām, kas tiek izsūtītas no ražošanas procesa (laika periods un apjoms), atsaucoties uz iekšējo ražošanas dokumentāciju (**ražotāju** gadījumā);
- c) jābūt iekļautiem visiem saņemtajiem darījumiem (datums un apjoms) ar visām granulām, atsaucoties uz konkrētu saņemto **piegādes dokumentāciju (tirgotāju** gadījumā);
- d) jābūt iekļautiem visiem nosūtītajiem (pārdošanas) darījumiem (datums un apjoms) ar visām granulām, atsaucoties uz konkrētu iesniegtu **piegādes dokumentāciju**;
- e) jābūt iekļautai informācijai par visu noliktavā esošo granulu apjomu;
- f) jāsniedz iespēja pārbaudīt, vai izejošo ENplus® sertificēto granulu apjoms nepārsniedz saražoto (**ražotāju** gadījumā) vai saņemto (**tirgotāju** gadījumā) ENplus® sertificēto granulu apjomu;
- g) vairāku vietņu uzņēmumu gadījumā jāņem vērā visas tā darbības jomā iekļautās **uzņēmuma** vietnes.

1. PIEZĪME: termins "ražošanas partija" tiek lietots, lai aptvertu konkrētā periodā saražoto granulu daudzumu.

2. PIEZĪME: unikāls produkta kods nefasētu un iepakotu ENplus® sertificēto granulu un citu granulu dažādām kvalitātes klasēm ir piemērots ražošanas un pārdošanas darījumu identificēšanas līdzeklis (skatīt **aizzīmi a**).

3. PIEZĪME: granulu apjoms, kas iekļauts masas bilances kontā, pamatojoties uz iekšējo ražošanas dokumentāciju (skatīt **aizzīmi b**), ir pārbaudāms, pamatojoties uz ražošanas jaudu, izejmateriālu iepirkumu vai citiem līdzekļiem.

4. PIEZĪME: **pakalpojumu sniedzēju** masas bilances pārbaude ir iekļauta konkrētā(-o) **ražotāja(-u)/tirgotāja(-u)**, kuram **pakalpojumu sniedzējs** sniedz pakalpojumu, masas bilances pārbaudē.

5. PIEZĪME: attālināto pārbažu gadījumā dokumentus varētu nosūtīt, piemēram, pa e-pastu, izmantojot videozvanu (koplietotu ekrānu) vai citādā veidā, un ticamības pārbaudi varētu veikt vairākpakāpju procesa kārtībā.

2. Normatīvās atsauces

Turpinājumā minētie atsauces dokumenti ir būtiski šī dokumenta piemērošanā, kā definēts tā prasībās. Nedatētu atsauču gadījumā tiek piemērots atsauces dokumenta jaunākais izdevums (tostarp visus grozījumus).

ENplus® ST 1001, ENplus® koksnes granulas – prasības uzņēmumiem

ENplus® ST 1002, Prasības atbilstības novērtēšanas iestādēm, kas īsteno ENplus® sertifikāciju

ENplus® ST 1003, Ar ENplus® preču zīmēm marķēta materiāla izmantošana – prasības

3. Termini un definīcijas

3.1 maisu dizaina apstiprinājuma numurs

Attiecīgās **ENplus® shēmas vadības maisa dizaina īpašniekam** izsniegts unikāls burtu-ciparu kods katram apstiprinātajam maisa dizainam.

3.2 maisa dizaina īpašnieks

Uzņēmums, kuram **ENplus® shēmas vadība** atļāvusi izmantot maisa dizainu.

PIEZĪME: **maisā dizaina īpašnieka ENplus® ID** tiek parādīts maisā dizainā.

3.3 iepakotās granulas

Iepakotas granulas svarā no 5 kg līdz 50 kg. Tās ir iepakotas materiālā, kas pasargā granulas no kvalitātes pasliktināšanās.

PIEZĪME 1: Plastmasas iepakojums ir tipisks maisos **iepakoto granulu** iepakojuma vienības piemērs.

PIEZĪME 2: Prasības ENplus® maisa dizaina lietošanai ir noteiktas ENplus® ST 1003.

3.4 big bag (lielais maiss)

Elastīgs starpposma beramkravu konteiners (FIBC), kas ražots no elastīga auduma un paredzēts **nefasētu granulu** uzglabāšanai un transportēšanai ar tipisku 1500 L ietilpību. Granulu piegāde **big bag** maisos (lielajos maisos) tiek uzskatīta par **nefasētu granulu** piegādi.

1. PIEZĪME: **lielu maisu** var noslēgt vai atvērt.

2. PIEZĪME: granulu piegāde **lielos maisos** tiek uzskatīta par **lielapjoma piegādi**.

3.5 nefasētas granulas

Granulas, kas nav **iepakotas granulas** un tiek ražotas, uzglabātas, apstrādātas vai transportētas neiesaiņotas (vaļējās).

PIEZĪME: **Nefasētās granulās** ietilpst arī granulas, kas ir **big bag (lielos maisos)**.

3.6 sertifikācijas darbības joma

Atbilstības novērtēšanas objekta diapazons vai raksturlielumi, uz ko attiecas ENplus® sertifikāts, tostarp ENplus® sertificētu granulu kvalitātes klase, **uzņēmuma** darbība (**ražotājs, tirgotājs** vai **pakalpojumu sniedzējs**) un izšķirošās darījumdarbības aktivitātes, darba vietas un **pakalpojumu sniedzēji**, uz kuriem attiecas ENplus® sertifikācija

[avots: pārveidots no ISO/IAC 17000].

3.7 uzņēmums

Struktūrvienība, kas ievieš ENplus® ST 1001 prasības.

3.8 vienprātība

Vispārēja vienošanās, ko raksturo tas, ka jebkura svarīga iesaistīto interešu daļa neiebilst pret būtiskiem jautājumiem, un process, kurā tiek mēģināts ņemt vērā visu iesaistīto pušu viedokļus un saskaņot visus pretrunīgos argumentus.

PIEZĪME: **vienprātībai** nav jābūt vienprātīgai [ISO/IEC rokasgrāmata 2].

3.9 piegādes dokumentācija

Dokuments, kas ietver informāciju par produkta piegādi.

PIEZĪME: **piegādes dokumentācijas** piemēri ir piegādes pavadzīme, kravas pavadzīme vai rēķins, ko izmanto atsevišķi vai kopā.

3.10 DEPI

DEPI (Deutsches Pelletinstitut GmbH) ir ENplus® vadības iestāde Vācijā, sertifikācijas iestāde, kas atbild par visām sertifikācijas darbībām Vācijā un darbojas kā pārbaudes iestāde Vācijā.

3.11 ENplus® sertifikācijas iestāde

Iestāde, kas ir atzīta par sertificēšanas veicēju ENplus® sertifikācijas shēmā.

3.12 ENplus® sertifikācijas zīmogs

Īpaša grafika, kas sastāv no **ENplus® logo** un unikāla **ENplus® ID**.

PIEZĪME: **ENplus® sertifikācijas zīmoga** izmantošana ir aprakstīta standartā ENplus® ST 1003.

3.13 ENplus® ID

Unikāls burtu-ciparu kods, ko katram ENplus® sertificētajam **uzņēmumam** izsniedz attiecīgā **ENplus® shēmas vadība**.

PIEZĪME: **ENplus® ID** lietojums ir aprakstīts ENplus® ST 1003.

3.14 ENplus® starptautiskā vadība

Bioenergy Europe AISBL, ko pārstāv Eiropas Granulu padome (EPC), ir ENplus® sertifikācijas shēmas vadības institūcija, kas kopumā atbild par ENplus® shēmas pārvaldību ārpus Vācijas.

3.15 ENplus® logo

Īpašs grafiskais dizains, kas ir reģistrēts preču zīmes materiāls un kas ir arī daļa no **ENplus® sertifikācijas zīmoga**, **ENplus® kvalitātes zīmoga** un **ENplus® servisa zīmes** kopā ar **ENplus® ID**.

PIEZĪME: **ENplus® logotipa** lietojums ir aprakstīts ENplus® ST 1003.

3.16 ENplus® kvalitātes klases logotips

Īpaša grafika, kas attiecas uz ENplus® kvalitātes klasēm.

PIEZĪME: **ENplus® kvalitātes klases logotipa** lietojums ir aprakstīts ENplus® ST 1003.

3.17 ENplus® kvalitātes zīmogs

Īpaša grafika, kas attiecas uz ENplus® kvalitātes klasēm, un to veido **ENplus® logotips**, **ENplus®kvalitātes klases logotips** un unikālais **ENplus® ID**.

PIEZĪME: **ENplus® kvalitātes zīmoga** izmantošana ir aprakstīta ENplus® ST 1003.

3.18 ENplus® servisa zīme

Īpaša grafika, ko katram ENplus® sertificētajam **pakalpojumu sniedzējam** izsniedz attiecīgā **ENplus® shēmas vadība**, un kurā ir iekļauts ENplus® **pakalpojumu sniedzēja** logotips un **ENplus® ID**.

PIEZĪME: **ENplus® servisa zīmes** izmantošana ir aprakstīta ENplus® ST 1003.

3.19 lielapjoma piegāde

Nefasētu granulu piegāde klientam, kas nav uzskatāma par **mazapjoma piegādi**.

PIEZĪME: **Lielapjoma piegādes** piemēri: pilnas kravas automašīnas piegāde vienam galalietotājam, pārsniedzot 20 tonnas, piegāde **tirgotājam**, piegāde ar vilcieniem vai kuģiem, **big bag (lielo maisu)** piegāde.

3.20 būtiskas neatbilstības (major non-conformity)

Vienas vai vairāku ENplus® produkta prasību neizpilde un vienas vai vairāku ENplus® procesa vai vadības sistēmas prasību neizpilde, kas ietekmē uzņēmuma spēju sasniegt ENplus® shēmas paredzētos rezultātus, t. i., ENplus® specifikācijām atbilstošas granulas. Par būtisku neatbilstību uzskata arī vairākas **maznozīmīgas neatbilstības**, kas saistītas ar vienu un to pašu prasību vai jautājumu, kas varētu liecināt par sistēmisku kļūdu, un **maznozīmīga neatbilstība**, kas ir pastāvīga (vai nav novērsta saskaņā ar **uzņēmuma** vienošanos).

1. PIEZĪME: ENplus® produkta, procesa un vadības sistēmas prasības ir definētas ENplus® ST 1001.

2. PIEZĪME: **Būtiskas neatbilstības** klasifikācija ietver:

- a) pārbaudītas granulas, kas neatbilst vienai vai vairākām vajadzīgajām vērtībām;
- b) būtiskas šaubas, vai ar procesu un vadības sistēmu saistītās ENplus® ST 1001 prasības ir efektīvi īstenotas un vai granulas atbilst noteiktajām prasībām.

3.21 vairāku vietņu uzņēmums

Organizācija, kas identificēta kā tāda, kuras galvenā funkcija ir saistīta ar granulu ražošanu vai tirdzniecību (parasti un turpmāk šajā dokumentā saukta "centrālais birojs"). Šeit noteiktas darbības, kas saistītas ar kvalitātes pārvaldību, tiek plānotas, kontrolētas un vadītas vietējo biroju vai filiāļu (darba vietu) tīklā, kurā šādas darbības tiek veiktas pilnībā vai daļēji.

1. PIEZĪME: Tipiski **vairāku vietņu uzņēmuma** gadījumi ir šādi:

- a) ražotājs ar ražotāju, uzglabāšanas vietu, piegādes automobili un/vai tirdzniecības biroju tīklu, kas ir vienas juridiskas personas daļa vai ir atsevišķas juridiskas personas, bet ar **ražotāja** juridiskās personas vadības kontroli;
- b) **tirgotājs** ar citu **tirgotāju** tīklu ar piegādes automobiļiem, uzglabāšanas vietām un/un tirdzniecības organizācijām vai bez tām, kas ir vienas juridiskas personas daļa vai ir atsevišķas juridiskas personas, bet ar sertificētā **tirgotāja** juridiskās personas vadības kontroli;
- c) **uzņēmums**, kas nodod ārpalpojumu darbības **pakalpojumu sniedzējam** bez derīgas ENplus® sertifikācijas.

2. PIEZĪME: **vairāku vietņu uzņēmumam** piemērojamie atbilstības kritēriji ir definēti ENplus® ST 1001 4. nodaļā.

3.22 neatbilstība

Attiecas uz ENplus® prasības neizpildi.

3.23 oficiālā ENplus® tīmekļa vietne

ENplus® shēmas oficiālā tīmekļa vietne, ko pārvalda **ENplus® starptautiskā vadība** (www.enplus-pellets.eu), visām valstīm, izņemot Vāciju; Vācijas gadījumā tīmekļa vietni pārvalda **DEPI** (www.enplus-pellets.de).

3.24 ražotājs

Uzņēmums, kas ražo kokskaidu granulas.

PIEZĪME: **Ražotājs**, kas tirgo savas granulas, izmantojot **lielapjoma piegādi**, netiek uzskatīts par **tirgotāju**. **Ražotājs** tiek uzskatīts par **tirgotāju** gadījumos, kad tirdzniecības darbības ietver **mazapjoma piegādi**, vai arī ja ražotājs tirgo granulas, kas iepirkas no citiem **uzņēmumiem**.

3.25 pakalpojumu sniedzējs

Uzņēmums, kas piedāvā šādus pakalpojumus bez īpašumtiesībām uz granulām.

- a) granulu iepakošana maisos;
- b) granulu mazapjoma piegāde;
- c) **nefasētu granulu** uzglabāšana vietā, no kuras granulas tiek piegādātas galalietotājiem.

PIEZĪME: **Ražotājs** vai **tirgotājs** var kļūt arī par **pakalpojumu sniedzēju** citam uzņēmumam, kurā tam nepieder īpašumtiesības uz granulām un tas neveic iepriekš definētās darbības.

3.26 mazapjoma piegāde

Nefasētu granulu piegāde galalietotājam, kas nepārsniedz 20 tonnas. Tas izslēdz granulu piegādes **big bag (lielajos maisos)** un **tirdzniecības automātus**.

PIEZĪME: Tipisks **mazapjoma piegādes** piemērs ir granulu piegāde vairākiem galalietotājiem (mājsaimniecībām) vienā maršrutā (vairākas izkraušanas vietas).

3.27 standarts

Vienprātīgi izstrādāts un atzītas institūcijas apstiprināts dokuments, kas paredz izplatīta un atkārtota lietojuma noteikumus, vadlīnijas vai raksturlielumus darbībām vai to rezultātiem, kuru mērķis ir sasniegt optimālo pakāpi vai kārtību noteiktā kontekstā

PIEZĪME: **standarti** būtu jābalsta uz konsolidētiem zinātnes, tehnoloģijas un pieredzes rezultātiem, un to mērķim būtu jābūt optimālu ieguvumu sekmēšana [ISO/IEC rokasgrāmata 2].

3.28 tirgotājs

Uzņēmums, kas tirgo kokskaidu granulas. Tas var ietvert granulu uzglabāšanu un / vai piegādi.

PIEZĪME: termins "**tirgotājs**" ietver arī terminu "**ražotājs**", ja **ražotāja** tirdzniecības darbības ietver **mazapjoma piegādi** vai tas tirgo no citiem **uzņēmumiem** iepirkas granulas.

4. Masas bilance – ražotājs

4.1 Standarta masas bilance

Pēc noklusējuma visiem ENplus® uzņēmumiem jāizmanto standarta masas bilances sistēma, ja vien tie neražo tikai vienādas kvalitātes klases un diametra granulas, jo tādā gadījumā tie drīkst izvēlēties vienkāršotas masas bilances sistēmas lietojumu. Granulas masas bilances sistēmā var ievadīt vienā no trim veidiem:

- a) pievienojot daudzumus, kas pēc ražošanas izmērīti ar nepārtrauktas svēršanas sistēmu;
- b) pievienojot daudzumus, kas aprēķināti, pamatojoties uz ražošanas procesa snieguma datiem;
- c) pievienojot **iepakotu granulu** daudzumus vai granulu daudzumus **lielos maisos**, kam jau ir skaidri noteikts tilpums.

Katrā ierakstā masas bilances sistēmā skaidri jānorāda, kāda granulu kvalitāte un granulu diametrs bija ražots.

PIEZĪME: visiem masas bilancē ievadītajiem datiem ražošanas laikā jābūt saistītiem ar attiecīgo dokumentāciju (piem., maiņas protokolu).

4.2 Vienkāršota masas bilance

Uzņēmumi, kas ražo tikai vienas ENplus® kvalitātes klases un diametra granulas, var izvēlēties vienkāršotas masas bilances sistēmas ieviešanu. Vienkāršotas masas bilances sistēmas gadījumā saražoto granulu daudzums ir vienāds ar pārdoto granulu daudzumu un noliktavā esošo granulu daudzumu. To var atspoguļot arī ar šo vienādojumu.

saražoto granulu masa tonnās = pārdoto granulu masa tonnās ± uzglabāšana tonnās

Izmantojot vienkāršoto masas bilanci, **uzņēmumam** nav jāsniedz dokumentācija par saražotās produkcijas daudzumu, pietiek ar ticamības pārbaudi, pamatojoties uz ražošanas jaudu, saņemto izejmateriālu un realizēto daudzumu.

1. PIEZĪME: Ja uzglabātās **nefasētās granulas** var novērtēt tikai pēc tilpuma, jāaprēķina ekvivalents daudzums tonnās.

2. PIEZĪME: Ja neatbilstošas granulas vai izsijātas smalkas daļiņas tiek novirzītas granulu ražošanas procesā vai tiek izmantotas uz vietas, piemēram, kā biokurināmais pašā sertificētajā **uzņēmumā**, un apjoms nav ievērojams, attiecīgo daudzumu var neņemt vērā.

4.3 Uzglabātās un nosūtāmās granulas

Uz uzglabātajām un nosūtāmajām granulām attiecas **5. nodaļā** minētie attiecīgie noteikumi.

5. Masas bilance – tirgotājs

5.1 Saņemtās un nosūtāmās granulas

Ja **uzņēmums** uztur pilnīgu Excel failu ar visiem darījumiem par visu iepriekšējo kalendāro gadu (šajā gadījumā **ENplus® sertifikācijas iestāde** var sakārtot visas pozīcijas un aprēķināt summas pēc nepieciešamības) vai ja iepriekšējā kalendārajā gadā ir pietiekami maz darījumiem, ka **ENplus® sertifikācijas iestāde** spēj novērtēt datus, neizmantojot izklājlapu (piem., pārbaudot skaitļus, saskaitot tos ar roku), papildu informācija par saņemtajām un nosūtītajām granulām nav nepieciešama.

Pārbaudes laikā sertificētajam **uzņēmumam** tiks lūgts ziņot un nosūtīt šādu informāciju (cita starpā):

- a) kopējais granulu daudzums, kas tika tirgots ar **uzņēmuma ENplus® ID** iepriekšējā kalendārajā gadā, ieskaitot uzglabāšanas datus (skatīt **A pielikumu**, tabulu 1 b), kā arī nosūtāmo nesertificēto un neatbilstīgo granulu daudzums – (šos datus var apkopot katru mēnesi vai pēc darba vietas), taču tiem jābūt identiskiem ar **ENplus® shēmas vadībai** paziņotajiem datiem, un ir jābūt iespējai nošķirt dažādus diametrus, kvalitātes klases neatkarīgi no tā, vai tās ir **nefasētas** vai **iepakotas granulas**, un **maisū dizaina apstiprinājuma numurus**, kur tas atbilstīgi;
- b) pārskats, kas tiek sniegts atsevišķi par iegādi un pārdošanu.

1. PIEZĪME: gadījumā, ja **iepakoto granulu tirgotājs** (ja **tirgotājs** ir **maisū dizaina īpašnieks**) tirgojas tieši no piegādātāja līdz klientam vai tirgo sevis ražotas granulas, **tirgotājs** drīkst apvienot savu iegādes un pārdošanas pārskatu.

2. PIEZĪME: **ENplus® sertifikācijas iestāde** var pieņemt citus masas bilances atspoguļojumus, piem., Excel failu.

3. PIEZĪME: preču numuru saraksts ir potenciāls veids, kā atšķirt dažādus produktus.

4. PIEZĪME: ja neatbilstošas granulas, piemēram, tiek izmantotas kā kurināmais pašā sertificētajā uzņēmumā un apjoms nav ievērojams, daudzumu var neņemt vērā.

5. PIEZĪME: darījumu "uzņēmums-patērētājam" (B2C) gadījumā, ja rēķini nav pieejami, ticamības pārbaudi var veikt, pārbaudot čekus, iekšējās uzskaites sistēmas, pārdošanas ieņēmumu reģistrus u. tml.

6. PIEZĪME: ja **tirgotāji** pērk granulas maisos ar savu **ENplus® ID** no citiem **tirgotājiem**, ir jāpārbauda, vai piegādājošais **tirgotājs** savas **sertifikācijas darbības jomas** ietvaros darbina iepakošanas staciju (savu iepakošanas staciju vai no **pakalpojumu sniedzēja**).

5.1.1 Kopsavilkuma pārbaude

Masas bilances pārskatā ietvertie skaitļi **ENplus® sertifikācijas iestādei** jāsalīdzina ar **uzņēmuma** ziņoto kopējo pārdoto granulu daudzumu, un šiem skaitļiem jāatbilst.

ENplus® sertifikācijas iestāde drīkst tieši **uzņēmuma** sistēmā pārbaudīt, vai skaitļi ir pareizi summēti, vai arī drīkst pieprasīt detalizētu(-us) masas bilanci(-es) par (nejausi izvēlētiem) konkrētiem laika periodiem, produktu kategorijām, darba vietām un/vai citiem parametriem atkarībā no **uzņēmuma** darījumdarbības modeļa sarežģītības.

Pieprasītājā informācijā jābūt iekļautiem visiem darījumiem ar granulām (gan iegādei, gan pārdošanai) no iepriekšējā kalendāra gada ar vismaz visu turpmāko informāciju (skatīt piemēru [A pielikumā, tabulā 2 un tabulā 3](#)):

- a) rēķina numurs un datums vai cits veids, kas ļauj saistīt darījumu ar **piegādes dokumentāciju**;
- b) tirgotā prece (sniedz iespēju identificēt darījumus saskaņā ar ENplus® ST 1001 6.2.5.4.);
- c) granuldu daudzums tonnās.

1. PIEZĪME: masas bilances izvērtēšana, pamatojoties uz rēķina numuru, ir vēlamā iespēja, kā pārbaudīt masas bilances sistēmas ticamību, jo tiesību aktos paredzēts, ka **uzņēmums** rēķina numuru var piešķirt tikai vienu reizi. Rēķinu numuri ir pieņemams veids, kā ņemt **uzņēmuma** rēķinu paraugus. Tādēļ pareizi izrakstītu rēķinu gadījumā secīgs rēķina numurs ir obligāts, un tas kalpo kā piemērots rēķinu paraugu ņemšanas līdzeklis.

2. PIEZĪME: **uzņēmums** var aizkrāsot klienta vārdu un adresi, kā arī citus konfidencialus datus, bez trim iepriekš pieprasītajiem datu kopumiem.

5.1.2 Parauga pārbaude

Konkrētajos mēnešos, darba vietās utt. tirgoto granuldu rādītāji atbilstoši [5.1 a\)](#), inspektoram jāsalīdzina ar masas bilances pārskatā norādītajiem skaitļiem, un skaitļiem ir jāatbilst. Aprēķinus pārbauda nejaušas izlases kārtībā.

Pamatojoties uz šiem detalizētajiem ierakstiem, **ENplus® sertifikācijas iestāde** nejaušas izlases kārtībā pieprasa atsevišķus rēķinus kā izlases paraugu (ar norādi uz rēķina numuru). Lai pārbaudītu **uzņēmuma** paziņojumu ticamību, atlasītajos rēķinos jāiekļauj ne tikai rēķini par granulām, kas tika tirgotas ar **uzņēmuma ENplus® ID**, bet arī rēķini par nesertificētām granulām un **iepakotajām granulām** (ja **uzņēmums** nav **maisa dizaina īpašnieks**), kā arī, ja nepieciešams, rēķinus par citām tirgotajām precēm (piem., briketēm, zāģmateriāliem).

PIEZĪME: Kopējais atlasīto rēķinu skaits (par ENplus® sertificētām granulām un citām precēm) ir atkarīgs no **uzņēmuma** darījumdarbības modeļa sarežģītības. Rēķinus nejaušas izlases kārtībā izvēlas **ENplus® sertifikācijas iestāde**, pamatojoties uz detalizētā masas bilances saraksta informāciju (piem., par tirgotajām precēm, dažādiem piegādātājiem), un tie aptver plašu dažādu darījumu klāstu, savukārt **vairāku vietņu uzņēmumu** gadījumā – dažādas darba vietas.

ENplus® sertifikācijas iestāde dažu konkrētu rēķinu gadījumā drīkst pieprasīt, lai būtu pieejama visa **piegādes dokumentācija** (piem., rēķins, pavadzīme, svēršanas kvīts, CMR, galalietotāju kontrolsaraksts).

PIEZĪME: rēķinu skaits, kuru gadījumā tiek pieprasīta pilnīga **piegādes dokumentācija**, ir atkarīgs no **uzņēmuma** darījumdarbības modeļa sarežģītības. Konkrētos rēķinus nejaušas izlases kārtībā izvēlas **ENplus® sertifikācijas iestāde**, pamatojoties uz detalizētā masas bilances saraksta informāciju (piem., par tirgotajām precēm, dažādiem piegādātājiem), un tie aptver plašu dažādu darījumu klāstu (piem., par **nefasētām granulām, lieliem maisiem**, atsevišķiem maisiem; iegādi no dažādiem piegādātājiem).

5.1.3 Dokumentācijas pārbaude

ENplus® sertifikācijas iestāde izskata atlasītos dokumentus, un to datiem jāatbilst detalizētajā masas bilancē ievadītajiem datiem.

Pareiza **piegādes dokumentu** deklarācija tiek pārbaudīta saskaņā ar ST 1001, 6.2.5.1.

6. Tipiskas problēmas, kādas var rasties ticamības pārbaudes laikā

Šis ir nepilnīgs iespējamo problēmu saraksts, kādas var rasties ticamības pārbaudes laikā.

- a) Paziņotie skaitļi neatbilst masas bilances sarakstam. Bieži vien neatbilstības var izskaidrot atšķirīgs novērtējuma pamatojums. Detalizēts masas bilances saraksts var būt balstīts uz darījumu piegādes datumu, savukārt masas bilances pārskats var būt balstīts uz rēķina datumu. Neatbilstības gadījumā tas ir jāpārskata ar **uzņēmumu**;
- b) Pārskatā norādītā iegāde un pārdošana nesakrīt. To bieži var izskaidrot ar trūkstošiem uzglabāšanas datiem vai uzskaites atšķirībām datu ievadē dažādos kalendāra gados. Tas jāpārskata kopā ar **uzņēmumu**;
- c) Neatbilstības dokumentācijā vai paziņojumi, ko nevar pārbaudīt. Paraugu skaitu var palielināt, lai iegūtu labāku izpratni, vai arī ņemt vērā papildu faktorus, ko parasti var neņemt vērā (piemēram, zaudējumi no smalko daļiņu sijāšanas vai neatbilstošu granulu izmantošana darba vietā u. tml.);
- d) Gadās kļūdaini aprēķini, tāpēc ir svarīgi, lai ticamības pārbaudes laikā aprēķini tiktu pārbaudīti nejaušas izlases kārtībā.

A pielikums. Uzņēmuma masas bilances izvērtēšanas procesa piemērs

Turpmākajās tabulās ir parādīti piemēri tam, kā **uzņēmums** ideālā gadījumā varētu nodrošināt masas bilanci. Praksē salīdzināmu masas bilances izvērtēšanas pamatu var nodrošināt vienkāršota vai kombinēta tabula.

Tabula 1a Masas bilances pārskata struktūras piemērs saražoto vai pārdoto apjomu gadījumā (ražotājs)

Ražošanas dati par iepriekšējo kalendāra gadu				
Kalendāra gads	GGGG			
Granulu veids (kvalitātes klase / diametrs / nefasētas-iepakotas)	Produkcija (t)	Pārdošana (t)	Uzglabāšana (t) (perioda sākums)	Uzglabāšana (t) (perioda beigas)
ENplus® A1 (6 mm, nefasētas)				
ENplus® A1 (8 mm, nefasētas)				
ENplus® A2 (6 mm, nefasētas)				
ENplus® A2 (8 mm, nefasētas)				
ENplus® B (6 mm, nefasētas)				
ENplus® B (8 mm, nefasētas)				
ENplus® A1 (6 mm, iepakotas, maisū dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
ENplus® A1 (8 mm, iepakotas, maisū dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
ENplus® A2 (6 mm, iepakotas, maisū dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
ENplus® A2 (8 mm, iepakotas, maisū dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
Kopā ENplus®				
Nesertificētas				
Neatbilstošas				
Kopā visas granulas				

PIEZĪME: Aprēķinot ENplus® licences maksas, tiek piemēroti attiecīgie ENplus® PD 2006 noteikumi.

Tabula 1b Masas bilances pārskata struktūras piemērs iegādāto vai pārdoto apjomu gadījumā (tirgotājs)

Tirgošanas dati par iepriekšējo kalendāra gadu				
Kalendāra gads	GGGG			
Granulu veids (kvalitātes klase / diametrs / nefasētas-iepakotas)	Sagāde (t)	Pārdošana (t)	Uzglabāšana (t, perioda sākums)	Uzglabāšana (t, perioda beigas)
ENplus® A1 (6 mm, nefasētas)				
ENplus® A1 (8 mm, nefasētas)				
ENplus® A2 (6 mm, nefasētas)				
ENplus® A2 (8 mm, nefasētas)				
ENplus® B (6 mm, nefasētas)				
ENplus® B (8 mm, nefasētas)				
ENplus® A1 (6 mm, iepakotas, iepakotas, maisu dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
ENplus® A1 (8 mm, iepakotas, iepakotas, maisu dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
ENplus® A2 (6 mm, iepakotas, iepakotas, maisu dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
ENplus® A2 (8 mm, iepakotas, iepakotas, maisu dizaina apstiprinājuma numurs: XXXX)				
Kopā ENplus®				
Nesertificētas				
Neatbilstošas				
Kopā visas granulas				

Pasaulē vadošā koksnes granulu
sertifikācijas sistēma

Mēs esam pasaulē vadoša, caurskatāma un neatkarīga kokskaidu granulu
sertifikācijas shēma. No ražošanas līdz pat piegādei mēs garantējam kvalitāti
un apkarojam krāpšanu visā piegādes ķēdē.

ENplus® c/o Bioenergy Europe
Place du Champ de Mars 2
1050 Brussels, Belgija
✉ enplus@bioenergyeurope.org
☎ +32 2 318 40 35
☎ +32 2 318 41 93